

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo zaštite
okoliša i energetike

Pregled podataka o otpadnim uljima u 2018. godini

KLASA: 351-02/20-98/03

URBROJ: 517-20-1

Pregled podataka o otpadnim uljima u 2018. godini

Zagreb, veljača 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Zavod za zaštitu okoliša i prirode
Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
mzoe.gov.hr

Sadržaj

1. Uvod	2
2. Otpadna maziva ulja.....	6
3. Otpadna jestiva ulja.....	10
4. Naknade za gospodarenje otpadnim uljima	13
5. Zaključak	14

1. Uvod

Gospodarenje otpadnim uljima propisano je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19 u dalnjem tekstu: Zakon), Pravilnikom o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13, u dalnjem tekstu: Pravilnik) i Odlukom o izmjeni naknade u sustavu gospodarenja otpadnim uljima (NN 95/15).

Pregled podataka o otpadnim uljima u 2018. godini (u dalnjem tekstu: Pregled) Ministarstvo zaštite okoliša i energetike¹ (MZOE, u dalnjem tekstu: Ministarstvo) izradilo je temeljem podataka Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU, u dalnjem tekstu: Fond) koji upravlja sustavom gospodarenja otpadnim uljima i podataka Ministarstva (baza Registar onečišćenja okoliša (baza ROO)² i podaci o prekograničnom prometu otpada³) koji obuhvaćaju i dionike izvan sustava Fonda.

Za otpadna ulja trenutno nema propisanih ciljeva. Direktiva 2008/98/EZ ne propisuje dostavu podataka u statističko tijelo Europske komisije (EUROSTAT), međutim u nju su ugrađene odgovarajuće odredbe iz povučene Direktive 75/439/EEZ o zbrinjavanju otpadnih ulja, koja propisuje da se sva otpadna ulja moraju odvojeno skupljati kada je to tehnički provedivo.

Sukladno Pravilniku:

- otpadno ulje je svako ulje (biljno, životinjsko mineralno, sintetičko, industrijsko izolacijsko i/ili termičko ulje) koje više nije za uporabu kojoj je prвobitno bilo namijenjeno. Razlikuju se otpadna jestiva i otpadna maziva ulja,
- otpadno mazivo ulje je svako mineralno i sintetičko mazivo, industrijsko, izolacijsko (ulje koje se rabi u elektroenergetskim sustavima) i/ili termičko ulje (ulje koje se rabi u sustavima za grijanje ili hlađenje) koje više nije za uporabu kojoj je prвotno bilo namijenjeno, posebice rabljena motorna ulja, strojna ulja, ulja iz mjenjačkih kutija, mineralna i sintetička maziva ulja, ulja za prijenos topline, ulja za turbine i hidraulička

¹ Do 31.12.2018. godine ove poslove je obavljala Hrvatska agencija za okoliš i prirodu koja je prestala s radom dana 01.01.2019. godine s danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša koji je donesen 19.12.2018. godine. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, sukladno članku 73. stavku 3. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti okoliša (NN 118/18 od 27. prosinca 2018.) te brisanjem Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (HAOP) iz sudskeg registra (17.siječnja 2019. godine) preuzele je zaposlenike, poslove, prava i obveze Agencije, kao i imovinu, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju.

² Sukladno Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/15, čl.5), ROO je informacijski sustav kojeg uspostavlja, vodi i održava Ministarstvo. Preglednik Registra onečišćavanja okoliša dostupan je na web stranicama <http://www.haop.hr/hr/tematska-područja/otpad-i-registri-oneciscavanja/postrojenja-i-registri-oneciscavanja/sustav>

³ Izvor: MZOE (Izvješće o prekograničnom prometu otpada u 2018. godini)

ulja osim ulja koja se primješavaju benzinima kod dvotaktnih motora s unutrašnjim izgaranjem,

- otpadno jestivo ulje je svako ulje koje nastaje obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti, industriji, obrtu, zdravstvenoj djelatnosti, javnoj upravi i drugim sličnim djelatnostima u kojima se priprema više od 20 obroka dnevno,
- gospodarenje otpadnim uljima obuhvaća postupke sakupljanja, predobrade/kondicioniranja i njihovu regeneraciju ili materijalnu oporabu odnosno korištenje u energetske svrhe,
- sakupljanje otpadnih ulja je sakupljanje, privremeno skladištenje, predobrada/kondicioniranje, razvrstavanje i prijevoz otpadnih ulja od posjednika prema ovlaštenim osobama za oporabu i/ili zbrinjavanje otpadnih ulja,
- ovlašteni sakupljač otpadnih ulja je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja sukladno Zakonu ima dozvolu za obavljanje djelatnosti sakupljanja otpadnih ulja i prema odredbama Pravilnika s Fondom sklopljen ugovor o obavljanju djelatnosti sakupljanja otpadnih ulja. Ovlašteni sakupljač je dužan preuzeti otpadna ulja od posjednika otpadnih ulja bez naknade te ih predati ovlaštenoj tvrtki za oporabu i/ili zbrinjavanje otpadnih ulja. U slučaju da za sakupljena otpadnih ulja na području Republike Hrvatske ne postoji ovlaštena tvrtka za materijalnu oporabu i/ili termičku obradu i/ili zbrinjavanje otpadnih ulja ovlašteni sakupljač dužan je, uz prethodnu suglasnost Fonda, organizirati oporabu i/ili zbrinjavanje predmetnog otpada izvan Republike Hrvatske i ima pravo na pokriće troškova,
- oporaba otpadnih ulja označava postupke regeneracije i materijalne oporabe kojima se dobivaju novi proizvodi ili omogućuje ponovna uporaba otpadnih ulja ili postupak termičke obrade odnosno uporaba otpadnih ulja u energetske svrhe,
- materijalna oporaba otpadnih ulja je svaki postupak oporabe kojim se dobiva novi proizvod ili se procesom pročišćavanja (rafiniranjem) omogućuje njihova ponovna uporaba,
- termička obrada otpadnih ulja je postupak oporabe koji označava uporabu otpadnih ulja kao goriva,
- zbrinjavanje otpadnih ulja označava postupak konačnog zbrinjavanja otpadnih ulja nekim drugim odgovarajućim propisanim postupkom osim oporabe otpadnih ulja,

- ovlašteni oporabitelj otpadnih ulja je pravna ili fizička osoba-obrtnik koja ima dozvolu za obavljanje djelatnosti oporabe i/ili zbrinjavanja otpadnih ulja i ovlaštenik je koncesije za uporabu i/ili zbrinjavanje otpadnih ulja. Ovlašteni oporabitelj obvezan je bez naplate i uz ovjeru pratećeg lista sakupljača, preuzeti od sakupljača sva sakupljena otpadna ulja I. i II. kategorije, odnosno otpadna jestiva ulja te ih oporabiti sukladno odredbama Pravilnika.

Sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom (NN 117/17) osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je od građana besplatno zaprimati otpad propisan Dodatkom IV ovoga Pravilnika i otpad propisan posebnim propisom koji uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada u što se ubrajaju i otpadna maziva ulja i otpadna jestiva ulja.

Prema podacima Fonda o mazivim uljima, u 2018. godini:

- proizvedeno je u RH 33.717.991 (30.346 t) svježih mazivih ulja,
- na tržište RH stavljen⁴ je 50.422.806 l⁵ (45.381 t)⁶ svježeg mazivog ulja od čega je uvezeno 27.793.349 l (25.014 t),
- izvezeno je, odnosno stavljen na tržište drugih zemalja 11.088.535 l (9.979 t) svježih mazivih ulja,
- očekivan je nastanak otpadnih mazivih ulja u količini od 50% od ukupne količine svježih mazivih ulja stavljenih na tržište tj. 25.211.403 l (22.691 t),
- otpadnog mazivog ulja putem nacionalnog sustava Fonda sakupljeno je 7.127.467 l (6.415 t) od čega je oporabljeno 95% odnosno 6.746.710,31 l (6.072 t),
- najveće količine otpadnih mazivih ulja sakupljene putem sustava Fonda evidentirane su zbirno u Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu (24%), a na razini RH sakupljena je 1,55 l po stanovniku,
- izvezeno je na uporabu i/ili zbrinjavanje 76.350,00 l (69 t) otpadnih mazivih ulja
- Fond je isplatio naknade za preuzimanje otpadnih mazivih ulja u iznosu od 948.107,00 kn, a naknade za zbrinjavanje otpadnih mazivih ulja u iznosu od 309.217,50 kn.

⁴ Sukladno podacima iz sustava Fonda: stavljen na tržište RH = uvoz + proizvodnja - izvoz

⁵ Količina je izračunata temeljem podataka o uvezenim, proizvedenim i izvezenim količinama ulja, na način uvoz+proizvodnja-izvoz (l)

⁶ Količina izražena u litrama pomnožena je sa 0,0009 kako bi se dobila količina izražena u tonama (1L=0,0009 t)

Vezano za jestiva ulja, prema podacima Fonda u 2018. godini:

- sakupljeno je 965.080,44 l (869 t) od čega je uporabljen 97% odnosno 934.158,00 l (841 t),
- uporabljena količina je gotovo u potpunosti uporabljena materijalno (99,93%), a ostatak je uporabljen energetski,
- najveće količine otpadnih jestivih ulja sakupljene su u Splitsko-dalmatinskoj županiji (25%), a na razini RH sakupljena je 0,24 l po stanovniku,
- izvezeno je na uporabu (na postupke R3, R9 i R12) 3.870 t otpadnog jestivog ulja,
- Fond je isplatio naknade za preuzimanje otpadnih jestivih ulja u iznosu od 948.107,00 kn.

Fond je isplatio naknade za troškove trajekta za otpadna maziva i jestiva ulja u ukupnom iznosu od 64.338,72 kn.

Prema podacima Ministarstva (podaci iz baze Registar onečišćenja okoliša - baza ROO⁷ i podaci o prekograničnom prometu otpada⁸) koji obuhvaćaju i dionike izvan sustava Fonda, u 2018. godini količina nastalog otpadnog mazivog ulja iznosi 11.221 t, što je upola manje od gore spomenute procjenjene količine (22.691 t) temeljem podataka Fonda o količini svježih mazivih ulja stavljenih na tržiste. Obrađeno je 10.680 t od čega je uporabljen 6.802 t (najviše postupkom R1), a zbrinuto 3.878 t (postupci D9 i D13), dok je preostala količina bila privremeno uskladištena na lokaciji sakupljača/obrađivača.

Količina nastalog otpadnog jestivog ulja (KB 20 01 25) iznosi 5.402 t, što je značajno više od količine koju je bila obuhvaćena nacionalnim sustavom Fonda. Sva evidentirana količina nastalog jestivog ulja (5.402 t) uporabljena je, i to u najvećem dijelu postupkom R9, od čega 1.532 t u RH, a 3.870 t izvezeno je na uporabu u druge zemlje (Austrija, Mađarska i Slovenija).

⁷ Sukladno Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/15, čl.5), baza ROO je sastavni dio Informacijskog sustava gospodarenja otpadom kojeg uspostavlja, vodi i održava Ministarstvo. Preglednik Registra onečišćavanja okoliša dostupan je na web stranicama <http://www.haop.hr/hr/tematska-područja/otpad-i-registri-oneciscavanja/postrojenja-i-registri-oneciscavanja/sustav>

⁸ Izvor: MZOE (Izvješće o prekograničnom prometu otpada u 2017. godini)

2. Otpadna maziva ulja

Otpadna maziva ulja ovlašteni sakupljači predaju na termičku uporabu ovlaštenim oporabiteljima (koncesionarima).

Otpadna maziva ulja ubrajaju se u opasni otpad jer jedna litra ulja onečisti milijun litara vode, odnosno, u slučaju izljevanja u tlo, dovode do trajnog onečićenja obzirom da najvećim dijelom nisu biološki razgradiva. S druge su strane vrijedna sirovina jer se mogu regenerirati i služiti kao sirovina za proizvodnju svježih mazivih ulja, odnosno postupkom materijalne uporabe iz njih je moguće dobiti estere za proizvodnju sapuna, sredstava za pranje i slično. Otpadna maziva ulja vrijedan su energetski u energetskim i proizvodnim postrojenjima instalirane snage uređaja veće ili jednake 3 MW.

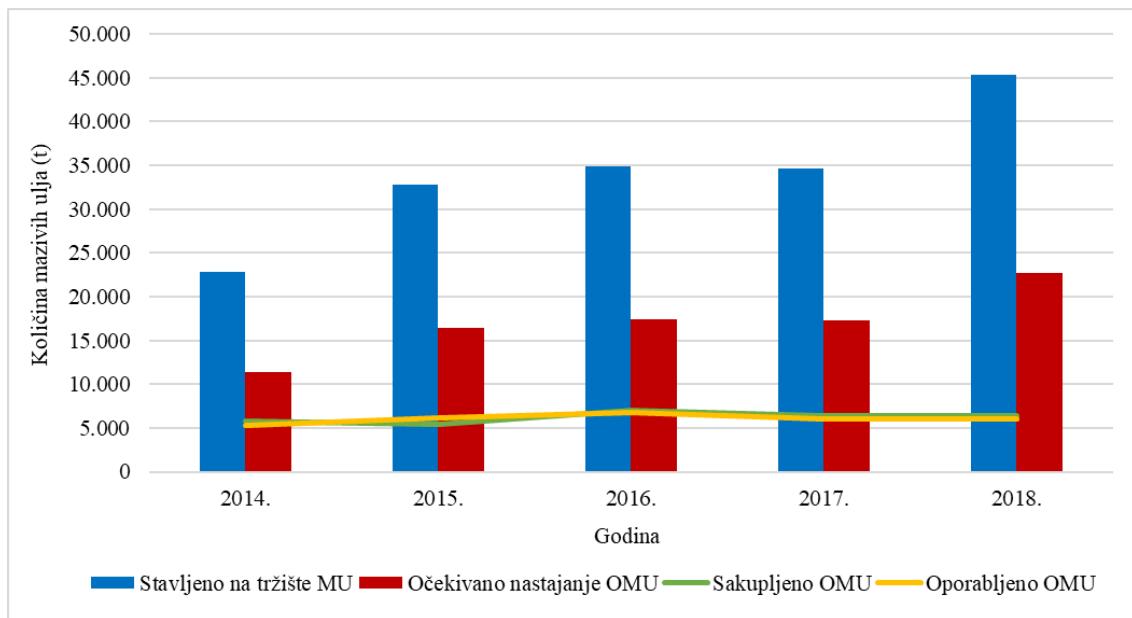
Prema podacima Fonda, u 2018. godini ukupno je na tržište stavljen 50.422.806 l (45.381 t) svježeg mazivog ulja. Uvezeno je 27.793.349 l (25.014 t), a proizvedeno 33.717.991 (30.346 t) od čega je izvezeno 11.088.535 l (9.979 t) svježih mazivih ulja. Očekivan je nastanak otpadnih mazivih ulja u količini od 50% od ukupne količine svježih mazivih ulja stavljenih na tržište tj. 25.211.403 l (22.691 t). Ovlašteni sakupljači sakupili su 7.127.467 l (6.415 t) otpadnog mazivog ulja.

U 2018. godini, od ukupno sakupljenih 7.127.467 l (6.415 t) otpadnog mazivog ulja uporabljen je 95% odnosno 6.746.710 l (6.072 t). Količine svježih mazivih ulja stavljenih na tržište i očekivano nastajanje istih te sakupljene i uporabljenе količine otpadnih mazivih ulja u razdoblju 2014.-2018. godine prikazane su u Tablici 1. i Slici 1.

Tablica 1. Količine mazivih ulja obuhvaćene sustavom Fonda, u razdoblju 2014.- 2018. godine

Maziva ulja	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Stavljen na tržište svježih mazivih ulja (t)	22.791	32.786	34.881	34.575	45.381
Očekivano nastajanje otpadnih mazivih ulja (t)	11.396	16.393	17.441	17.288	22.691
Sakupljeno otpadnih mazivih ulja (t)	5.753	5.390	7.033	6.407	6.415
Oporabljeni otpadnih mazivih ulja (t)	5.244	6.147	6.781	6.037	6.072

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Slika 1. Količine mazivih ulja, u razdoblju 2014.- 2018. godine (izvor: FZOEU, obrada: MZOE)

Sakupljene količine otpadnih mazivih ulja u promatranom razdoblju se ne mijenjaju značajno. Sve sakupljene količine su energetski uporabljene.

Najznačajnije količine otpadnih mazivih ulja sakupljene su u Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu (24,25%), Splitsko-dalmatinskoj županiji (12,81%), i Primorsko-goranskoj županiji (11,88%). Na razini RH sakupljeno je 1,74 l po stanovniku, Tablica 2.

Tablica 2. Količine sakupljenih otpadnih mazivih ulja (l) u sustavu Fonda, po županijama, u 2018. godini

Županija	Sakupljeno litara (l)	Udio po županijama (%)	Procjena stanovništva u 2018. ⁹	Sakupljeno litara/stanovnik
Zagrebačka i Grad Zagreb	1.728.655,88	24,25	1.113.976	1,55
Splitsko-dalmatinska	912.876,45	12,81	448.071	2,04
Primorsko-goranska	847.077,67	11,88	284.239	2,98
Zadarska	510.257,91	7,16	168.153	3,03
Osječko-baranjska	492.216,55	6,91	277.227	1,78
Šibensko-kninska	434.586,56	6,10	100.153	4,34
Istarska	374.013,75	5,25	208.765	1,79
Varaždinska	282.052,64	3,96	166.982	1,69
Dubrovačko-neretvanska	256.861,33	3,60	121.215	2,12

⁹ Izvor procjene ukupnog broja stanovnika Republike Hrvatske sredinom 2018. godine: DZS

Županija	Sakupljeno litara (l)	Udio po županijama (%)	Procjena stanovništva u 2018. ⁹	Sakupljeno litara/stanovnik
Bjelovarsko-bilogorska	183.133,78	2,57	107.909	1,70
Krapinsko-zagorska	166.705,73	2,34	125.357	1,33
Vukovarsko-srijemska	155.990,12	2,19	154.371	1,01
Karlovačka	148.712,35	2,09	116.829	1,27
Sisačko-moslavačka	120.724,33	1,69	148.589	0,81
Međimurska	112.437,11	1,58	109.921	1,02
Koprivničko-križevačka	106.613,89	1,50	107.711	0,99
Brodsko-posavska	103.931,22	1,46	140.072	0,74
Požeško-slavonska	84.934,21	1,19	67.862	1,25
Virovitičko-podravska	68.821,24	0,97	75.257	0,91
Ličko-senjska	36.864,12	0,52	45.184	0,82
UKUPNO:	7.127.466,84	100%	4.087.843	1,74

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Ovlašteni sakupljači (Tablica 3.) prijavili su u Fond ukupno 7.127.467 l (6.415 t) otpadnih mazivih ulja.

Tablica 3. Ovlašteni sakupljači otpadnih mazivih ulja u RH u sustavu Fonda u 2018. godini

Broj	Naziv tvrtke	Sjedište tvrtke
1.	C.I.A.K. d.o.o.	Donji Stupnik, Stupničke šipkovine 1
2.	CIAN D.O.O.	Split, Varaždinska 51
3.	DEZINSEKCIJA d.o.o.	Rijeka, Brajšina 13
4.	FLORA-VTC d.o.o.	Virovotica, Vukovarska 5
5.	INA MAZIVA D.O.O.	Zagreb, Radnička c.175
6.	IND-EKO D.O.O.	Kostrena, Urinj bb
7.	KEMIS -TERMOCLEAN d.o.o.	Zagreb, Sudićak 3
8.	MC ČIŠĆENJE D.O.O.	Sisak, Obrtnička 17
9.	METIS d.d.	Kukuljanovo, Kukuljanovo 414
10.	NACIONAL D.O.O.	Bjelovar, Ljudevita Gaja 10
11.	ODLAGALIŠTE SIROVINA d.o.o.	Zadar, Ive Dulčića 6
12.	UNIVERSAL d.o.o.-Varaždin	Varaždin, Cehovska 10
13.	VAL-INT D.O.O.	Sv. Nedjelja, Dr. Franje Tuđmana 59
14.	ZAGREBPETROL d.o.o.	Zagreb, Črnomerec 175 a
15.	VITREX d.o.o.	Virovitica, Zbora Narodne Garde 3

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Ukupno 76.350,00 l (69 t) otpadnih mazivih ulja nije se moglo oporabiti i/ili zbrinuti u RH te je stoga navedena količina izvezena na zbrinjavanje (Tablica 4.). Fond je sakupljačima za pokrivanje troškova izvoza (uz prethodnu suglasnost Fonda) isplatio naknadu za zbrinjavanje otpadnih mazivih ulja u ukupnom iznosu od 309.217,50 kn.

Tablica 4. Ovlašteni sakupljači u sustavu Fonda koji su otpadna maziva ulja izvezli na zbrinjavanje u 2018. godini

Broj	Naziv tvrtke	Sjedište tvrtke
1.	METIS d.d.	Kukuljanovo, Kukuljanovo 414
2.	KEMIS -TERMOCLEAN d.o.o.	Zagreb, Sudićak 3

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Ovlašteni oporabitelji (Tablica 5.) prijavili su u Fond ukupno 6.746.710 l (6.072 t) otpadnih mazivih ulja.

Tablica 5. Ovlašteni oporabitelji otpadnih mazivih ulja u sustavu Fonda u RH u 2018. godini

Broj	Naziv tvrtke	Sjedište tvrtke
1.	CEMEX HRVATSKA d.d.	Kaštel Sućurac, dr. Franje Tuđmana 45
2.	HOLCIM (HRVATSKA) d.o.o.	Koromačno, Koromačno 7
3.	KALUN d.d.	Drniš, S.Radića 5
4.	KEMO d.o.o.	Zagreb, Klaićeva 66
5.	NAŠICECEMENT d.d.	Našice, Tajnovac 1
6.	VITREX d.o.o.	Virovitica, Zbora Narodne Garde 3

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Prema podacima¹⁰ Ministarstva koji obuhvaćaju i dionike izvan sustava Fonda, u 2018. godini količina nastalog otpadnog mazivog ulja iznosi 11.221 t¹¹, što je upola manje od gore spomenute procjenjene količine (22.691 t) temeljem podataka Fonda o količini svježih mazivih ulja stavljenih na tržiste. Obrađeno je 10.680 t od čega je oporabljeno 6.802 t (najviše postupkom R1), a zbrinuto 3.878 t (postupci D9 i D13), dok je preostala količina bila privremeno uskladištena na lokaciji sakupljača/obrađivača. Temeljem izvješća o prekograničnom prometu otpada, u 2018. godini nije evidentiran izvoz na obradu u druge zemlje.

¹⁰ Podaci iz baze ROO i podaci o prekograničnom prometu otpada

¹¹ (KB 12 01 07*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 13*, 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 08*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 10*, 13 04 03*, 13 05 06* i 13 08 99*)

3. Otpadna jestiva ulja

Otpadna jestiva ulja ovlašteni sakupljači predaju na oporabu ovlaštenim oporabiteljima. Otpadna jestiva ulja su biorazgradiva i čine neopasan otpad te predstavljaju vrijednu sirovinu. Reciklirano otpadno jestivo ulje može se koristiti za proizvodnju biogoriva, sapuna, deterdženta i sintetskih guma.

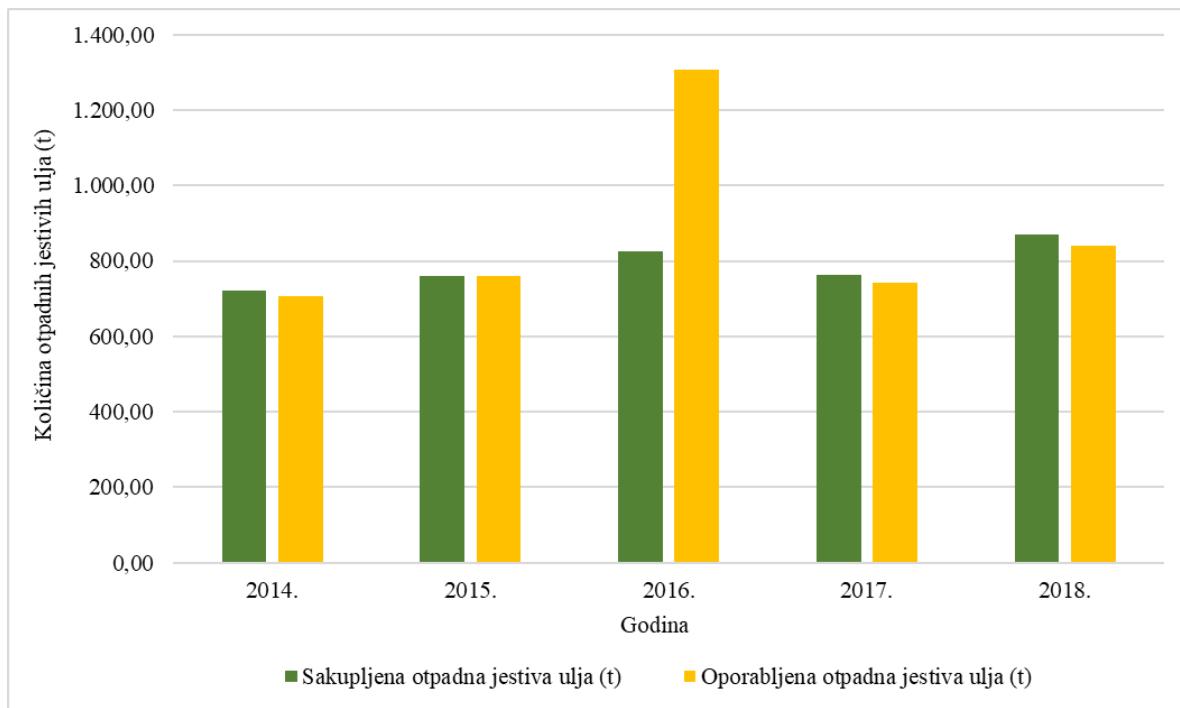
Prema podacima Fonda, u 2018. godini, sakupljeno je 965.080 l (869 t) otpadnog jestivog ulja od čega je uporabljeni 97% odnosno 934.158 l (841 t).

Količine otpadnih jestivih ulja, sakupljenih i uporabljenih u sustavu Fonda, u razdoblju 2014.-2018. godine prikazane su u Tablici 6. i Slici 2.

Tablica 6. Količine otpadnih jestivih ulja u sustavu Fonda, u razdoblju 2014.-2018. godine

Maziva ulja	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Sakupljena otpadna jestiva ulja (t)	721	759	825	762	869
Oporabljeni otpadni jestivi ulji (t)	706	761	1.307	743	841

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Slika 2. Sakupljene i uporabljeni količine otpadnih jestivih ulja (t) u sustavu Fonda, od 2014. do 2018. godine (izvor: FZOEU, obrada: MZOE)

Sakupljene količine otpadnih jestivih ulja u promatranom razdoblju se ne mijenjaju značajno, a sakupljene količine su oporabljene¹².

Najznačajnije količine otpadnih jestivih ulja sakupljene su u turistički aktivnim županijama, Splitsko-dalmatinskoj (24,58%), Istarskoj županiji (14,61%) i Zadarskoj (12,02%), a na razini RH sakupljeno je 0,24 l po stanovniku, Tablica 7.

Tablica 7. Količine sakupljenih otpadnih jestivih ulja (l) u sustavu Fonda, po županijama, u 2018. godini

Županija	Sakupljeno litara (l)	Udio po županijama (%)	Procjena stanovništva u 2018.	Sakupljeno litara/stanovnik
Splitsko-dalmatinska	237.236,00	24,58	448.071	0,53
Istarska	141.045,00	14,61	208.765	0,68
Zadarska	116.012,00	12,02	168.153	0,69
Zagrebačka i Grad Zagreb	73.015,33	7,57	1.113.976	0,07
Dubrovačko-neretvanska	53.367,00	5,53	121.215	0,44
Osječko-baranjska	49.396,00	5,12	277.227	0,18
Varaždinska	46.194,33	4,79	166.982	0,28
Brodsko-posavska	30.745,00	3,19	140.072	0,22
Vukovarsko-srijemska	30.149,00	3,12	154.371	0,20
Primorsko-goranska	25.289,00	2,62	284.239	0,09
Šibensko-kninska	23.265,00	2,41	100.153	0,23
Požeško-slavonska	23.077,00	2,39	67.862	0,34
Ličko-senjska	21.460,00	2,22	45.184	0,47
Virovitičko-podravska	20.242,00	2,10	75.257	0,27
Koprivničko-križevačka	17.800,00	1,84	107.711	0,17
Bjelovarsko-bilogorska	16.936,00	1,75	107.909	0,16
Međimurska	15.884,78	1,65	109.921	0,14
Sisačko-moslavačka	10.316,00	1,07	148.589	0,07
Karlovačka	8.472,00	0,88	116.829	0,07
Krapinsko-zagorska	5.179,00	0,54	125.357	0,04
UKUPNO:	965.080,44	100,00	4.087.843	0,24

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

¹² Veća količina oporabljenog jestivog ulja u 2016. godini, u odnosu na sakupljenu količinu, je iz razloga što je te godine osim količina sakupljenih te godine, oporabljen i dio količina sakupljan prethodnih godina, a koje su bile u skladistima sakupljača odnosno oporabitelja.

Ovlašteni sakupljači (Tablica 8.) prijavili su u Fond ukupno 965.080,44 l (869 t) otpadnih jestivih ulja.

Tablica 8. Ovlašteni sakupljači otpadnih jestivih ulja u RH u sustavu Fonda u 2018. godini

Broj	Naziv tvrtke	Sjedište tvrtke
1.	IND-EKO D.O.O.	Kostrena, Urinj bb
2.	UNIVERSAL d.o.o.-Varaždin	Varaždin, Cehovska 10
3.	VITREX d.o.o.	Virovitica, Zbor narodne garde 3

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Ovlašteni oporabitelji (Tablica. 9) prijavili su u Fond ukupno 934.158,00 l (841 t) otpadnih jestivih ulja od čega je materijalno uporabljeno 99,93% odnosno 93.474 l (840 t) dok je energetski uporabljeno svega 0,07% odnosno 684 l (1 t).

Tablica 9. Ovlašteni oporabitelji otpadnih jestivih ulja u RH u sustavu Fonda u 2018. godini

Broj	Naziv tvrtke	Sjedište tvrtke
1.	KEMO d.o.o.	Zagreb, Klaićeva 66
2.	VITREX d.o.o.	Virovitica, Zbor narodne garde 3

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

Prema podacima¹³ Ministarstva koji obuhvaćaju i dionike izvan sustava Fonda, u 2018. godini količina nastalog otpadnog jestivog ulja (KB 20 01 25) iznosi 5.402 t, što je značajno više od količine koju je bila obuhvaćena nacionalnim sustavom Fonda. Sva evidentirana količina nastalog jestivog ulja (5.402 t) uporabljena je, i to u najvećem dijelu postupkom R9, od čega 1.532 t u RH, a 3.870 t izvezeno je na uporabu u druge zemlje (Austrija, Mađarska i Slovenija).

INA d.d. je 2017. godine građanima ponudila uslugu preuzimanja otpadnog jestivog ulja koje im ostane nakon kuhanja. Građani imaju mogućnost predavanja otpadnog jestivog ulja na 30 odabranih Ininih benzinskih postaja u središnjoj Hrvatskoj¹⁴. Svi oni koji već recikliraju otpadno jestivo ulje ili će to tek početi, mogu doći na odabrane Inine lokacije i dobiti besplatan lijevak koji će im u kućanstvu olakšati postupak rukovanja s otpadnim jestivim uljima. U 2018. godini na Ininim benzinskim postajama prikupljeno je 3,52 tone otpadnog jestivog ulja koje je poslano na obradu¹⁵.

¹³ Podaci iz baze ROO i podaci o prekogničnom prometu otpada

¹⁴ Popis 30 odabranih INA d.d. maloprodajnih mjesta u središnjoj Hrvatskoj – [link](#)

¹⁵ Za više podataka o projektu pogledati web stranice MZOE - Portal sprječavanja nastanka otpada (link: <http://sprjecavanjeotpada.azo.hr/search.htm>)

4. Naknade za gospodarenje otpadnim uljima

Pravilnikom su propisane novčane naknade koje Fond plaća ovlaštenim sakupljačima otpadnih ulja. Ovlašteni sakupljači otpadnih ulja imaju pravo na naknadu stvarnih troškova trajektnoga prijevoza uz predočenje računa. Također, za slučaj da za sakupljena otpadna ulja na području RH ne postoji ovlaštena tvrtka za materijalnu uporabu i/ili termičku obradu i/ili zbrinjavanje otpadnih ulja ovlašteni sakupljač dužan je, uz prethodnu suglasnost Fonda, organizirati uporabu i/ili zbrinjavanje predmetnog otpada izvan RH i ima pravo na pokriće troškova.

U 2018. godini Fond je isplatio naknade za otpadna ulja u ukupnom iznosu od 8.206.659,74 kn. Vrste naknada koje Fond isplatio za otpadna maziva ulja i otpadna jestiva ulja prikazane su u Tablici 10.

Tablica 10. Naknade koje je Fond isplatio za otpadna ulja u 2018. godini

Naziv naknade	Isplaćen iznos (kn)
Naknada za preuzimanje otpadnih mazivih ulja	6.884.996,97 kn
Naknada za preuzimanje otpadnih jestivih ulja	948.107,00 kn
Naknada za zbrinjavanje otpadnih mazivih ulja ¹⁶	309.217,50 kn
Troškovi trajekta – otpadna maziva i jestiva ulja	64.338,27 kn
Ukupno (kn):	8.206.659,74 kn

Izvor: FZOEU, obrada: MZOE

¹⁶ Naknada za zbrinjavanje otpadnih mazivih ulja je naknada troškova gospodarenja koje Fond plaća sakupljačima za pokrivanje troškova izvoza (uz prethodno pribavljenu suglasnost Fonda).

5. Zaključak

Zasebno za otpadna ulja kao posebnu kategoriju otpada na razini EU-28 trenutno nisu propisani ciljevi u području gospodarenja otpadom.

Najvažnija faza koja pokazuje kvalitetu uspostavljenog sustava gospodarenja pojedinom posebnom kategorijom otpada je sakupljanje. Prateći količine sakupljenih otpadnih ulja zadnjih pet godina, može se zaključiti da uspostavljeni sustav ne pokazuje napredak. Sakupljene količine otpadnih mazivih ulja su, iz godine u godinu, vrlo slične, dok su sakupljene količine otpadnih jestivih ulja u okviru službenog sustava Fonda zanemarive. Nadalje, uvezši u obzir činjenicu da se na tržište plasiraju sve veće količine svježih mazivih ulja, vidljivo je da je udio sakupljenih količina u procijenjenim proizvedenim količinama otpadnih mazivih ulja u smanjenju.

Prema podacima Fonda, u 2018. godini na tržište RH je stavljeno 45.381 t svježeg mazivog ulja. Očekivan je nastanak otpadnih mazivih ulja u količini od 50% od ukupne količine svježih mazivih ulja stavljenih na tržište tj. 22.691 t. Otpadnog mazivog ulja putem nacionalnog sustava Fonda sakupljeno je 6.415 t od čega je oporabljeno 95% odnosno 6.072 t.

Prema podacima Ministarstva raspoloživima u Informacijskom sustavu gospodarenja otpadom, koji obuhvaćaju dionike i van sustava Fonda, u 2018. godini količina nastalog otpadnog mazivog ulja iznosi 11.221 t otpadnog mazivog ulja, što je upola manje od prije spomenute procjenjene količine (22.691 t) temeljem podataka Fonda o količini svježih mazivih ulja stavljenih na tržište. Obrađeno je 10.680 t od čega je 6.802 t oprabljeno, a 3.878 t zbrinuto, dok je preostala količina bila privremeno uskladištena na lokaciji sakupljača/obradivača.

Vezano za jestiva ulja, prema podacima Fonda u 2018. godini sakupljeno je 869 t, a oporabljeno je 97% (841 t) sakupljene količine. Međutim, podaci raspoloživi u Informacijskom sustavu gospodarenja otpadom Ministarstva, koji obuhvaćaju i dionike izvan sustava Fonda, pokazuju da u 2018. godini količina nastalog otpadnog jestivog ulja (KB 20 01 25) iznosi 5.402 t što je značajno više od količine koje je bila obuhvaćena nacionalnim sustavom Fonda. Sva evidentirana količina nastalog jestivog ulja (5.402 t) oporabljena je, od čega 1.532 t u RH, a 3.870 t izvezeno je na oporabu u druge zemlje.

Proizvođači/uvoznici svježeg jestivog ulja nisu obveznici dostave podataka o količinama svježeg jestivog ulja koje su stavljene na tržište pa se za ovu analizu koristi procjena iz Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), koja kaže da se godišnje na tržište RH stavi 50.000 t (55.555.555,55 l) svježega jestivoga ulja. Iz navedenih podataka može se zaključiti da se u okviru sustava Fonda sakuplja zanemarivo mala količina otpadnih jestivih ulja na što upućuju i podaci od početka provedbe Pravilnika.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite
okoliša i energetike

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
Tel: 01/3717 111 Fax: 01/3717 149
mzoe.gov.hr